

YTTRANDEDatum
2021-06-15
Ert datum
2021-05-21Dnr
STY 2021-383
Er referens
I2021/01304

Infrastrukturdepartementet

Svar på remiss om Europeiska kommissionens förslag till förordning om harmoniserade regler för artificiell intelligens

Tullverket har granskat förslaget mot bakgrund av myndighetens uppdrag och hur förslaget kan komma att påverka myndighetens verksamhet. Tullverket vill påpeka att förslaget är av komplex natur och att längre svarstid hade möjliggjort en mer ingående analys av konsekvenserna.

Tullverkets ställningstagande

Tullverket är i grunden positivt till en enhetlig reglering av artificiell intelligens, men regleringen behöver på ett mer proportionerligt sätt beakta brottsbekämpande myndigheters behov. Strikta förbud medger inte en välbalanserad reglering.

Tullverket använder i dagsläget artificiell intelligens endast i begränsad omfattning. Det är däremot en naturlig utveckling att ta hjälp av teknik för att kunna utföra uppdraget på ett mer effektivt sätt.

Förbudet för brottsbekämpande myndigheter att använda biometrisk identifiering på distans i realtid på platser dit allmänheten har tillgång saknar en rimlig avvägning mellan effektiv brottsbekämpning och integritetsskydd. Både förbudet och kraven för att tillämpa undantagen är oproportionerligt långtgående. Det finns därutöver anledning att beakta att en kontroll i ett tullkontrollområde (gränsområde) skiljer sig åt från bevakning av en allmän plats i övrigt och bör i viss mån vara förväntad. Fler brott borde innefattas i undantagen och kravet för tillämplig straffskala sänkas till två år. Det bör finnas ett sätt att tillvarata integriteten hos berörda fysiska personer utan ett beslut av en oberoende rättslig instans i varje enskilt fall.

Det är oklart om urvalet av högrisksystem listade i bilaga III, punkten 6, syftar till att identifiera användning av system med hög integritetsrisk eller enbart att reglera specifika verksamheters användning av AI. I skäl 38 betonas särskilt att det enbart är den brottsbekämpande delen av skatte- och tullmyndigheternas verksamhet vars användning bedöms vara högrisksystem, inte myndigheternas användning i övrigt. Det innebär att risken med systemen bedöms olika beroende av om användningen sker inom ramen för brottsbekämpning eller någon annan stans i verksamheten, oavsett om det är fråga om samma system som används på liknande sätt. Tullverket har ett brett uppdrag med uppgifter som ligger nära brottsbekämpning utan att de facto utgöra brottsbekämpning.

Ett exempel på sådan användning som inte skulle omfattas av bilaga III, punkten 6, är den planerade utvecklingen av det EU-gemensamma systemet för riskhantering av säkerhet och skydd, ICS2 (Import Control System version 2). Regleringen finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 av den 9 oktober 2013 om fastställande av en tullkodex för unionen, men den har sin grund i bekämpning av terrorism. I ICS2 sker ett omfattande systematiskt informationsutbyte och riskanalysarbete vid varje varuinförsel till EU. System för artificiell intelligens kommer att appliceras på detta system i kombination med andra datakällor för att i framtiden möjliggöra en effektiv riskbaserad riskhantering för EU och tullmyndigheterna. Vid teknikutveckling är det viktigt säkerställa att tullmyndigheternas och även kommissionens användning av sådana system sker på ett transparent och kontrollerat sätt oavsett var i verksamheterna användningen sker.

Tullverket gör bedömningen att det kommer att krävas omfattande resurser för att hantera de krav som förordningen ställer.

Slutligen görs en allmän notering att det skapas lager på lager av reglering inom angränsande områden, som produktsäkerhet, dataskydd, informationssäkerhet, cybersäkerhet m.m. Till det skapas en administrativ överbyggnad i form av EU-styrelser, tillsynsmyndigheter, certifieringsmyndigheter och organ inom såväl EU som medlemsstaterna. Det borde tas mer samlade grepp för att renodla både lagstiftning och administrativ överbyggnad.

Ärendets handläggning

I detta ärende har generaltulldirektören Charlotte Svensson beslutat. Föredragande har varit verksjuristen Ann-Kristin Hansson. I den slutliga handläggningen har även överdirektören Fredrik Holmberg och rättschefen Karin Erlingsson deltagit.

TULLVERKET

Charlotte Svensson

Kopia till:

Finansdepartementet, S3

Tullverket

- Verksledningsstaben
- Kommunikationsavdelningen
- Underrättelseavdelningen
- Tullkriminalavdelningen
- Kontrollavdelningen
- It-avdelningen
- Innovationsverksamheten

